

Віттонів

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
« 01 » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації 035.01 Українська мова і література
освітньої програми 035.01.01 Українська мова і література

Київ — 2020

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Протокол № 1071/20
Мещеряк
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2020 р.

Розробник:

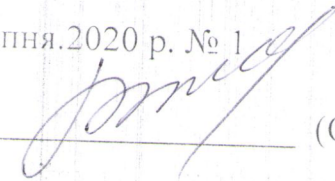
Козлов Роман Анатолійович, доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладач:

Козлов Роман Анатолійович, доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Протокол від 27 серпня.2020 р. № 1

Завідувач кафедри (О. О. Бровко)

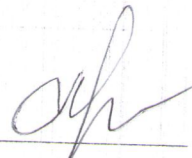
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
035.01.01 Українська мова і література

_____._____.2020 р.

Гарант освітньої програми (М. О. Вінтонів)

Робочу програму перевірено

_____._____.2020 р.

Заступник директора (Л. І. Заяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
«Теорія літератури»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	4	
Семестр	7	
Кількість змістових модулів з розподілом	1	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, зокрема:	120	
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	26	74
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати в студентів систему знань про основні теоретико-методологічні аспекти літературознавства і навичок застосування сучасних підходів до вивчення літературних явищ.

Завдання передбачають формування компетентностей ЗК-7; ФК-1, 3, 6, 7, 10, серед яких:

– вільне володіння базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної філології, що передбачає теоретико-методологічну та категоріальну обізнаність у загальнонаукових та спеціальних методах та дослідницьких підходах розуміння естетико-практичної значущості філологічного знання; володіння ключовими поняттями літературознавства, теоріями і методами філологічного аналізу, знаннями про особливості розвитку філологічної думки в історії та в сучасному контексті розвитку гуманітаристики;

– глибокі знання та розуміння в галузі літературознавства, зокрема про основні тенденції розвитку і своєрідність мовнолітературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури; основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні;

– професійно-орієнтована комунікативна;

– здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства;

- здатність презентувати результати навчальної та дослідницької діяльності у галузі філології на місцевому, національному та міжнародному рівні;
- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

До початку курсу студент повинен:

- оперувати основними поняттями, що стосуються літератури та її явищ в історичному розвитку;
- мати детальне розуміння особливостей розвитку української літератури у зв'язку зі світовою;
- мати базові знання з філософсько-методологічних засад наукової діяльності.

Після опанування дисципліни студенти мають досягти програмових результатів З-2, З, 4, У-1, З, С-1, З, що передбачають:

- знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі;
- розуміння художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу;
- аналіз та інтерпретацію творів;
- вільне володіння базовим професійним категоріально-поняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки;
- уміння професійно пояснювати з історичних позицій явища і факти української мови та літератури;
- уміння визначати художню своєрідність творів і творчості письменника, послуговуючись системою основних понять літературознавства;
- фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції;
- здатність формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин за видами робіт				
		Усього	Аудиторна			Самостійна
			Лекції	Семінари	Лабораторні	
Змістовий модуль 1 СТРУКТУРИ						
1	Історія розвитку літературознавства	5	4			
2	Література серед мистецтв	8		2	2	3
3	Роди і види літератури	6	2		2	3
4	Образ, персонаж, характер	3		2		1
5	Світ художнього твору	4	2	2		1
	Модульний контроль	2				
<i>Разом</i>		28	8	6	4	8
Змістовий модуль 2 ІЄРАРХІЇ						
6	Жанр і жанрова система	4	1	2		1
7	Стиль	8	1	2	2	3
8	Автор і читач	6	1		2	3
9	Літературні репутації та ієрархії	4	1	2		1
	Модульний контроль	2				
<i>Разом</i>		24	4	6	4	8
Змістовий модуль 3 ЕВОЛЮЦІЇ						
10	Чинники та закономірності розвитку літератури	5	2	2		1
11	Метод, напрям, течія, школа	4	1	2		1
12	Історія літератури як наукова проблема	8	1	2	2	3
	Модульний контроль	2				
<i>Разом</i>		19	4	6	2	5
Змістовий модуль 4 МЕТОДОЛОГІЇ						
13	Феноменологічні концепції	7	2		2	3
14	Постколоніальні студії	5	2	2		1
15	Антидискримінаційні концепції	5	2	2		1
	Модульний контроль	2				
<i>Разом</i>		19	6	4	2	5
<i>Семестровий контроль</i>		30				
<i>Разом за курс</i>		120	22	22	12	26

Тематичний план для **заочної** форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин за видами робіт			
		Усього	Аудиторна		Самостійна
			Лекції	Семинари	
Змістовий модуль 1 СТРУКТУРИ					
1	Історія розвитку літературознавства	10			10
2	Література серед мистецтв	3	1		2
3	Роди і види літератури	3	1		2
4	Образ, персонаж, характер	4			4
5	Світ художнього твору	4		2	2
<i>Разом</i>		24	2	2	20
Змістовий модуль 2 ІЄРАРХІЇ					
6	Жанр і жанрова система	3	1		2
7	Стиль	12		2	10
8	Автор і читач	3	1		2
9	Літературні репутації та ієрархії	6			6
<i>Разом</i>		24	2	2	20
Змістовий модуль 3 ЕВОЛЮЦІЇ					
10	Чинники та закономірності розвитку літератури	4	1		3
11	Метод, напрям, течія, школа	6		2	4
12	Історія літератури як наукова проблема	11	1		10
<i>Разом</i>		21	2	2	17
Змістовий модуль 4 МЕТОДОЛОГІЇ					
13	Феноменологічні концепції	11	1		10
14	Постколоніальні студії	6		2	4
15	Антидискримінаційні концепції	4	1		3
<i>Разом</i>		21	2	2	17
<i>Семестровий контроль</i>		30			
<i>Разом за курс</i>		120	8	8	74

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТРУКТУРИ

Тема 1. Історія розвитку літературознавства

Історичні етапи розвитку філології та літературознавства. Нормативна школа античності. Зародження герменевтики. Становлення філології в ранньому Ренесансі. Інтерпретація поетики Аристотеля в пізньому Відродженні. Класицистична поетика. Бароко і проблема ієрархій. Естетична школа. Міфологічна школа. Позитивістські концепції 19 ст. Модернізація літератури та літературознавства. Психологічна та психоаналітична концепції. Структуралізм і постструктуралізм. Семіотика. Літературознавство дискримінацій: постколоніальні, феміністичні, квір студії. Постмодернізм і постпостмодернізм.

Тема 2. Література серед мистецтв

Специфіка мистецтва як виду людської діяльності. Класифікація мистецтв. Художність та її критерії. Межі літератури та літературознавства. Синтез мистецтв. Інтермедіальність.

Тема 3. Роди і види літератури

Родова тріада за Аристотелем. Змістові та формальні ознаки твору літератури. Принципи та завдання родо-видової класифікації. Генетичні та синтетичні літературні явища. Альтернативні концепції родо-видових класифікацій.

Тема 4. Образ, персонаж, характер

Образна природа літератури і мистецтва. Людина у творі та тексті. Дієвість персонажа. Психологізм літератури. Аксиологічні аспекти літературознавства. Способи вивчення та інтерпретації персонажів і характерів.

Тема 5. Світ художнього твору

Світ речей і подій. Поетика пейзажу, інтер'єра. Поетика деталі. Час і простір у художньому творі. Сюжет і фабула. Сюжет і композиція. Сюжет і конфлікт.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІЄРАРХІЇ

Тема 6. Жанр і жанрова система

Роль поняття жанру. Жанр і родо-видова класифікація. Еволюція концепцій жанру. Дескриптивний і модельовальний підходи в жанрології. Жанрова система в синхронії та діахронії.

Тема 7. Стиль

Завдання поняття стилю. Естетико-філософське, формалістсько-нормативне, постмодерністське тлумачення стилю. Термінологія літературознавчої стилістики. Тотальність і структурування стилю.

Тема 8. Автор і читач

Автор і його присутність у мистецтві. Історичні долі авторства. Суб'єктивність мистецтва. Присутність читача. Рецептивна естетика.

Тема 9. Літературні репутації та ієрархії

Проблема репутаційних класифікацій. Класика і масова література. Проблема канону. Елітарна та егалітарна концепції літератури. Регіоналізація літератури.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЕВОЛЮЦІЇ

Тема 10. Чинники та закономірності розвитку літератури

Поняття літературного процесу. Іманентні, загальнокультурні та соціальні чинники літпроцесу. Література як виробництво.

Тема 11. Метод, напрям, течія, школа

Ієрархія історичних класифікацій в описі літературного процесу. Письменницькі угруповання. Роль літературних маніфестів.

Тема 12. Історія літератури як наукова проблема

Проблема періодизації літературного процесу. Еволюційний, стадіальний та революційний підходи. Історія як оповідь. Онтогенетична та маятникова моделі. Проблема селекції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МЕТОДОЛОГІЇ

Тема 13. Феноменологічні концепції

Історія та еволюція феноменології. Буття і сутність мистецтва та літературного твору. Феноменологія і структуралізм. Феноменологія і постмодернізм. Філософія поезики.

Тема 14. Постколоніальні студії

Колоніалізм, орієнталізм, постколоніалізм. Ідеологічний аналіз. Поведінкові моделі в художній творчості: опір, прихований опір, контрдискурс, асиміляція, впокорення.

Тема 15. Антидискримінаційні концепції

Фемінізм, лібералізм, толерантність як соціальні та наукові концепції. Дослідження жіночого письма. Квір-тематика в мистецтві та літературознавстві. Сильні та слабкі сторони антидискримінаційних теорій.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	2	2	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30	3	30	2	20
Відвідування лабораторних занять	1	2	2	2	2	1	1	1	1
Робота на лабораторному занятті	10	2	20	2	20	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			94		92		76		66
Максимальна кількість балів: 328									
Розрахунок коефіцієнта: $328 : 60 = 5,467$									

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
<i>Разом</i>			17		17		17		17
Максимальна кількість балів: 68									
Розрахунок коефіцієнта: $68 : 60 = 1,13$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Вимоги до виконання робіт

1. Усі роботи виконуються індивідуально, письмово, у вигляді коментованого конспекту визначеної наукової праці.
2. Головне завдання – вибрати з тексту найважливіші тези та супроводити їх власним коментарем, у якому відобразити розгорнуту аргументовану згоду, незгоду або інші власні спостереження.
3. Намагайтеся не переказувати конспектовану тезу, а викладати власні думки.
4. Конспектовані тези можете копіювати безпосередньо зі сканованих документів.
5. Для розмежування конспекту і коментарів використовуйте шрифтові або кольорові засоби.

Оцінювання

1. Максимальна оцінка за виконання самостійної роботи – 5 балів.
2. Максимальна оцінка для робіт, зданих із запізненням – 2 бали.
3. Роботи, у яких виявлено запозичені коментарі, не оцінюються і до повторного здавання не допускаються.

Критерії оцінювання

1. Самостійність мислення і виконання (обов'язкова умова, 1 бал).
2. Достатність (1 бал) і значущість (1 бал) конспектованих тез.
3. Розгорнутість (1 бал) і глибина (1 бал) коментарів.

Денна форма

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТРУКТУРИ

Самостійна робота 1. Аристотель «Поетика».

Самостійна робота 2. Г. Е. фон Лессінг «Лаокоон, або Про межі живопису і поезії».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІЄРАРХІЇ

Самостійна робота 3. Р. Барт «Нульовий ступінь письма» (стаття).

М. Фуко «Що таке автор?»

Самостійна робота 4. У. Еко «Lector in Fabula: Прагматична стратегія в метанаративному дискурсі» (розділ).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЕВОЛЮЦІЇ

Самостійна робота 5. Д. Перкінс. «Чи можлива історія літератури?»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МЕТОДОЛОГІЇ

Самостійна робота 6. І. Фізер. «Філософія літератури».

Джерела текстів подані в ЕНК.

Заочна форма

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТРУКТУРИ

Самостійна робота 1. Аристотель «Поетика».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІЄРАРХІЇ

Самостійна робота 2. Р. Барт «Нульовий ступінь письма» (стаття).
М. Фуко «Що таке автор?»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЕВОЛЮЦІЇ

Самостійна робота 3. Д. Перкінс. «Чи можлива історія літератури?»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МЕТОДОЛОГІЇ

Самостійна робота 4. І. Фізер. «Філософія літератури».

Джерела текстів подані в ЕНК.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Вимоги до виконання робіт

1. Усі роботи виконуються індивідуально, письмово, у вигляді есе.
2. Слід дотримуватися рекомендованої структури письмової роботи в цьому жанрі. Якщо ви сумніваєтеся, чи правильно розумієте вимоги до жанру, ознайомтеся з посібником К. Шендеровського «Як написати успішне есе».
3. У жодному разі не вдавайтеся до плагіату. Викладайте власні думки. Роботи, у яких будуть виявлені неправомірні та/або неналежно оформлені текстові заповзичення, не оцінюються і до перескладання не допускаються.
4. Варто писати есе обсягом 6–12 тисяч знаків, шрифтове оформлення довільне. Менші роботи отримують значно меншу оцінку.

Оцінювання

1. Максимальна оцінка за виконання самостійної роботи – 25 балів.
2. Максимальна оцінка для робіт, зданих із запізненням – 20 балів.
3. Роботи, у яких виявлено неправомірні та/або не оформлені належно текстові заповзичення, не оцінюються і до повторного здавання не допускаються.

Критерії оцінювання

1. Самостійність мислення і виконання (обов'язкова умова, 10 балів).
2. Аргументованість та ілюстрування тез (5 балів).
3. Використання фактичного матеріалу (5 балів).
4. Наявність покликань на наукові джерела (5 балів).

МК 1

1. Виберіть літературний твір чи його фрагмент, у якому детально зображений конкретний твір іншого виду мистецтва (картина, скульптура, музичний твір, вистава, кінострічка тощо).
2. Знайдіть зображений твір у вигляді, наближеному до оригінального (репродукція, фото, аудіо- чи відеозапис тощо).
3. Проведіть зіставлення, зверніть увагу на інтермедіальні трансформації.
4. Свої спостереження викладіть в есе. Надайте покликання на оригінал.

МК 2

1. Підготуйте есе на одну з тем на ваш вибір.

Внутрішні чи зовнішні зв'язки літературного твору є важливішими?

Специфіка художнього часопростору.

Термінологічна проблема: персонаж, герой, дійова особа.

Подія як одиниця сюжетна і фабульна.

Оповідач, розповідач, автор епічного твору.

Ліричний герой чи автор ліричного твору?

Позиція автора драматичного твору

МК 3

1. Підготуйте есе на одну з тем на ваш вибір.

Фольклор і література як складові «словесності».

Чому фабули і сюжети повторюються?

«Оцінка» в літературному творі

«Добре зроблена п'єса» і «нова драма»

Неканонічні прозово-епічні структури

Неканонічна поезія

Чужий стиль і стилізація

МК 4

1. Оберіть невеликий літературний твір українською мовою, придатний, на вашу думку, для інтерпретації крізь призму одного з підходів: деконструкції, постмодернізму, нового марксизму, постколоніальної, феміністичної, квір-, еко-(логічної) або геокритики.
2. Постарайтеся мислити виключно з позицій обраного підходу, враховуючи, що він не тільки відбиває погляд на конкретний твір, а засвідчує особливий світогляд.
3. Коротко обґрунтуйте вибір твору та підходу.
4. Свої спостереження викладіть в есе. Не забудьте про покликання на твір та відповідні джерела теоретичної інформації.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий екзамен передбачає виконання завдань двох типів.

1. Дати визначення і коротку характеристику ключовим термінам курсу.

Орієнтовний план відповіді:

- визначення, збудоване за принципом ієрархії понять (1–2 речення);
- сфера вживання терміна, наукова школа, у якій він функціонує (за наявності), дискусійність (за наявності);
- коротка історія терміна (за наявності);
- приклад: твір або цитата, що відображають зміст терміна (якщо це можливе).

Для виконання пропонуються три терміни. Максимальна оцінка за кожен – 5 балів. Оцінюються повнота (2), точність формулювання (2), наявність усіх можливих компонентів відповіді (1).

2. Розгорнутий виклад знань із запропонованого тематичного поля теорії літератури.

Орієнтовний план відповіді:

- обсяг тематичного поля (які літературні явища охоплює);
- ключові терміни, поняття та їхні визначення;
- ключові тези, що забезпечують функціонування поля;
- взаємодія з іншими тематичними полями;
- історія розвитку і досліджень тематичного поля, видатні дослідники і праці;
- приклад застосування ключових тез і понять до вивчення конкретного літературного явища.

Для виконання пропонується 1 тематичне поле. Максимальна оцінка – 25 балів. Оцінюються самостійність (5), повнота (5), точність (5), аргументованість (5), наявність усіх можливих компонентів відповіді (5). Рекомендований обсяг відповіді – від 2 тис. знаків.

Загальна максимальна оцінка за іспит — 40 балів.

До іспиту допускаються студенти, котрі набрали за поточне оцінювання не менше 35 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Терміни

Автор біографічний	Герменевтичне коло	Діалогічність	Катарсис
Автор експліцитний	Героїчне	Діонісійське	Класична література
Автор імпліцитний	Герой ліричний	Жанр	Коллективне несвідоме
Алегорія	Герой літературний	Жанровий канон	Композиція
Алюзія	Горизонт очікування	Знак	Контекст
Архетип	Гротеск	Ідилічне	Конфлікт
Белетристика	Деконструкція	Інтер'єр	Літературна ієрархія
Вічні теми	Деталь	Інтерпретація	Літературна репутація
Внутрішня форма слова	Дискурс	Інтертекстуальність	Літературний процес
Герменевтика	Діалог	Канон літературний	Масова література

Метажанр	Персонаж-тип	Розповідач	Хронотоп
Мімізис	Піднесене	Символ	Художній вимисел
Міф	Підтекст	Синкретизм	Цикл
Міфопоетика	Поетика	Стилізація	Цитата
Мова художня	Позасюжетні елементи	Стиль літературний	Читач експліцитний (реальний)
Монолог	Портрет	Сюжет	Читач імпліцитний (абстрактний)
Монтаж	Потік свідомості	Текст	Читач масовий
Мотив	Предметний світ	Текстуальність	Школа літературна
Образ	Прекрасне	Типізація	
Оповідач	Прототип	Точка зору	
Пафос	Психологізм	Трагічне	
Пейзаж	Ремінісценція	Фабула	
Персонаж	Рід літератури	Фрагмент	

Тематичні поля

Теорія літератури як наука і навчальна дисципліна.

Специфіка теорії літератури та її місце в системі гуманітарних дисциплін (серед філософії, історії, естетики, лінгвістики тощо).

Основні формальні та змістові аспекти вивчення літературних феноменів.

Специфіка античного літературознавства.

Головні концепти літературознавства епохи Відродження.

Проблеми поетики а працях теоретиків Класицизму і Бароко.

Головні концепти літературознавства епохи Романтизму.

Міфологічна та неоміфологічна школи в літературознавстві.

Культурно-історична та порівняльно-історична школи в літературознавстві.

Біографічна школа в літературознавстві.

Психологічна школа і фрейдизм у літературознавстві.

Формальна школа у літературознавстві.

Структуралізм у літературознавстві.

Постструктуралізм та деконструктивізм у літературознавстві.

Рецептивна естетика у літературознавстві.

Гендерні студії та школи в літературознавстві.

Постколоніальна критика в літературознавстві.

Мистецтво як естетична форма суспільних свідомості та підсвідомого, як засіб естетичного освоєння дійсності.

Естетика, естетичні цінності та естетичні емоції.

Естетичні категорії в літературознавстві: прекрасне, героїчне, драматичне, комічне, трагічне, романтичне.

Теорія наслідування та її розвиток. Теорія символізації.

Авторська суб'єктність у творі. Концепція смерті автора.

Атрибутивні та акцидентні критерії художності твору.

Художній образ і знак. Образна природа художньої літератури.

Місце літератури серед інших мистецтв, зокрема синтетичних.

Герменевтика як мистецтво й теорія тлумачення текстів.

Читання як феномен. Взаємодія читача і автора. Присутність читача у творі.

Історико-функціональне вивчення літератури.

Літературна критика в системі літературних явищ.

Літературний канон: природа і чинники формування.

Класика, елітарна література, інтелектуальна література.

Масова література, Белетристика.

Елітарна й егалітарна концепції мистецтва і літератури.

Світ літературного твору як «інша реальність Засади його творення і розуміння. Час і простір у художньому творі.
 Персонаж як носій цінності. Свідомість і самосвідомість персонажа. Психологізм літератури.
 Сюжет, фабула, конфлікт.
 Текст як поняття філології, семіотики, культурології. Твір і текст.
 Інтертекстуальність літератури. Цитата, алюзія, ремінісценція.
 Подія, мотив, композиція, монтаж. Роль повтору в літературі.
 Генерика і генологія в літературознавстві: задачі та основні проблеми.
 Рід літератури як теоретична і практична проблема. Епос, драма, лірика.
 Проблема жанру в літературознавстві: поняття про жанр, принципи поділу на жанри, поняття «змістовна форма».
 Жанрова система. Жанрова традиція. Жанрова трансформація.
 Закономірності розвитку літератури. Принципи періодизації літературного процесу.
 Світова, регіональна, національна специфіка літератури. Великі та малі літератури.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100–90 балів	Відмінно – відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно – посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія літератури»

Денна форма

Разом: 120 год.: лекції – 22 год., семінарські заняття – 22 год.,
самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1 Структури (94 б.)			Змістовий модуль 2 Ієрархії (92 б.)		Змістовий модуль 3 Еволюції (76 б.)			Змістовий модуль 4 Методології (66 б.)		
Теми лекцій	1–2. Історія розвитку літературознавства (1+1 б.)	3. Світ художнього твору (1 б.)	4. Роди і види літератури (1 б.)	5. Жанр: матриця, традиція, ієрархія (1 б.)	6. Автори, читачі та ієрархії (1 б.)	7. Література як еволюція (1 б.)	8. Історії літератури (1 б.)	9. Феноменологічні концепції (1 б.)	10. Орієнталізм і колонії (1 б.)	11. Антидискримінація як метод (1 б.)	
Теми семінарських занять	1. Література серед мистецтв (11 б.)	2. Образ, персонаж, характер (11 б.)	3. Світ художнього твору (11 б.)	4. Жанр і жанрова система (11 б.)	5. Стиль (11 б.)	6. Літературні репутації та ієрархії (11 б.)	7. Чинники та закономірності розвитку літератури (11 б.)	8. Метод, напрям, течія, школа (11 б.)	9. Історія літератури як наукова проблема (11 б.)	10. Постколоніалізм у літературознавстві (11 б.)	11. Феміністична, квір-, екокрітика (11 б.)
Теми лабораторних занять	1. «Поетика» Аристотеля (11 б.)	2. «Лаокоон» Лессінга (11 б.)	3. «Нульовий ступінь письма» Барта і «Що таке автор?» Фуко (11 б.)	4. «Lector in Fabula» Еко (11 б.)	5. «Чи можлива історія літератури?» Перкінса (11 б.)	6. «Філософія літератури» Фізера (11 б.)					
Самостійна робота	Самостійна робота 1 (5 б.)	Самостійна робота 2 (5 б.)	Самостійна робота 3 (5 б.)	Самостійна робота 4 (5 б.)	Самостійна робота 5 (5 б.)	Самостійна робота 6 (5 б.)					
Види поточного контролю	Модульний контроль 1 (25 б.)			Модульний контроль 2 (25 б.)		Модульний контроль 3 (25 б.)			Модульний контроль 4 (25 б.)		
Підсумковий контроль	Екзамен										

«Теорія літератури»

Заочна форма

Разом: 120 год.: лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год.,
самостійна робота – 74 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1 Структури (17 б.)	Змістовий модуль 2 Ієрархії (17 б.)	Змістовий модуль 3 Еволюції (17 б.)	Змістовий модуль 4 Методології (17 б.)
Теми лекцій	1. Специфіка і диференціація літератури (1+1 б.)	2. Жанр і жанрова система. Автор і читач (1 б.)	3. Література як еволюція (1 б.)	4. Феноменологічні та антидискримінаційні концепції в літературознавстві (1 б.)
Теми семінарських занять	1. Світ художнього твору (11 б.)	2. Стиль (11 б.)	3. Метод, напрям, течія, школа (11 б.)	4. Постколоніалізм у літературознавстві (11 б.)
Самостійна робота	Самостійна робота 1 (5 б.)	Самостійна робота 2 (5 б.)	Самостійна робота 3 (5 б.)	Самостійна робота 4 (5 б.)
Підсумковий контроль	Екзамен			

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. Київ, 2008.
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. *Теорія літератури*. Київ : Либідь, 2006.
4. Ткаченко А. *Мистецтво слова. Вступ до літературознавства*. Київ : Правда Ярославичів, 1997.
5. Уэллек Р., Уоррен О. *Теория литературы*. Москва, 1978.

Додаткові

6. Барт Р. *Избранные работы. Семиотика. Поэтика*. – Москва, 1994.
7. Барт Р. *Нулевая степень письма*. Москва, 2008.
8. Бахтин М. *Эстетика словесного творчества*. Москва : Искусство, 1986.
9. Гейзінга Й. *Ното Ludens*. Київ : Основи, 1994.
10. *Енциклопедія постмодернізму*. За ред. Ч. Е. Вінквіста, В. Е. Тейлора. Київ : Основи, 2003.
11. Зборовська Н. *Психоаналіз і літературознавство*. Київ : Академвидав, 2008.
12. Зубрицька М. *Ното Legens: читання як соціокультурний феномен*. Львів : Літопис, 2004.
13. Ільницький М., Будний В. *Порівняльне літературознавство*. Київ : ВД «КМ Академія», 2008.
14. Квіт С. *Основи герменевтики*. Київ : ВД «КМ Академія», 2003.
15. Ковалів Ю. *Літературна герменевтика*. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008.
16. Левчук Л. *Західноєвропейська естетика ХХ століття*. Київ : Либідь, 1997.
17. *Лексикон загального та порівняльного літературознавства*. Чернівці : Золоті литаври, 2001.
18. *Література. Теорія. Методологія*. Київ : ВД «КМ Академія», 2006.
19. *Літературознавча енциклопедія*. У 2-х т. За ред. Ю. Коваліва. Київ : ВЦ «Академія», 2007.
20. Наливайко Д. *Теорія літератури й компаративістика*. Київ : ВД «КМ Академія», 2006.
21. *Постколоніалізм. Генерації. Культура*. За ред. Т. Гундорової, А. Матусяк. Київ : Лауріус, 2014.
22. Потебня О. *Естетика і поетика слова*. Київ : Мистецтво, 1985.
23. *Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів*. Друга половина ХІХ – початок ХХІ ст. Київ : ВД «КМ Академія», 2008.
24. Тодоров Ц. *Поняття літератури*. Київ : ВД «КМ Академія», 2006.
25. Яус Г. Р. *Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика*. Київ : В-во Соломії Павличко «Основи», 2011.